

เอกสารซักซ้อมความเข้าใจ

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ที่ สน 21/2556 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการจัดการกองทุน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การทำแบบประเมินของสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

I การทำแบบประเมินความเหมาะสมในการเลือกนโยบายการลงทุน (“แบบประเมิน”) ของสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่มีสิทธิเลือกนโยบายการลงทุน (กรณีกองทุนมีหลายนโยบายการลงทุน)

1. หลักการ

ปัจจุบันกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (“กองทุน”) ได้จัดให้มีหลายนโยบายการลงทุนเพื่อให้สมาชิกเลือกนโยบายการลงทุนหรือจัดสัดส่วนการลงทุนเองได้ดังนี้ เพื่อให้สมาชิกสามารถเลือกนโยบายการลงทุนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุน ประสบการณ์การลงทุน สถานะทางการเงิน ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับ ได้ สำนักงานจึงกำหนดให้บริษัทจัดการจัดให้สมาชิกที่มีสิทธิเลือกนโยบายการลงทุน ทำแบบประเมินความเหมาะสมในการเลือกนโยบายการลงทุน (“แบบประเมิน”) และให้คำแนะนำในการเลือกนโยบายการลงทุนที่เหมาะสมสมกับระดับความเสี่ยงของสมาชิก

2. การกำหนดให้มีผลบังคับใช้ (ข้อ 140/4) แบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

2.1 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 ถึง 31 ธันวาคม 2561 ให้บลจ.จัดให้สมาชิกทำแบบประเมินครั้งแรก ก่อนเลือกนโยบายการลงทุน ดังนี้

(1) ผู้สมัครสมาชิกใหม่ (ยกเว้น บลจ. มีแบบประเมินของสมาชิกรายนั้น) ให้ทำแบบประเมิน ให้แล้วเสร็จภายในวันที่เข้าเป็นสมาชิก

(2) สมาชิกเดิมที่คงนโยบายเสี่ยงสูงไว้เดิม ให้ทำแบบประเมินให้แล้วเสร็จภายในปี 2557

(3) สมาชิกเดิมที่จะเปลี่ยนมาเลือกนโยบายเสี่ยงสูง ให้ทำแบบประเมินภายในปีที่เปลี่ยน

2.2 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป สมาชิกทุกรายที่มีสิทธิเลือกนโยบายการลงทุนเอง หากยังไม่ได้ทำแบบประเมิน ให้ทำแบบประเมินครั้งแรกให้แล้วเสร็จภายในปี 2562

3. การเสนอข้อมูลให้สมาชิกที่มีสิทธิเลือกนโยบายการลงทุนใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกนโยบายการลงทุน (ข้อ 137 (1))

3.1 บลจ. ต้องเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทนรวมทั้งข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญของแต่ละนโยบายการลงทุนที่มีให้สมาชิกเลือก เพื่อให้สมาชิกใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกนโยบายการลงทุน โดย บลจ. ต้องเสนอข้อมูลความเสี่ยงและผลตอบแทนสุทธิของแต่ละนโยบายการลงทุน (ตามหนังสือสมาคมที่ สจก.กช. 20/2551 วันที่ 14 สิงหาคม 2551 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลกองทุน pooled fund fact sheet ข้อ 2 การเปิดเผยข้อมูลกองทุนเฉพาะลูกค้า)

3.2 การนำเสนอข้อมูลข้างต้นอาจเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปเผยแพร่ต่อสมาชิก หรือนำเสนอคณะกรรมการกองทุนและสมาชิกโดยตรง ซึ่ง บลจ. ต้องแจ้งให้สมาชิกทราบว่าจะหาข้อมูลได้จากที่ใด เช่น เว็บไซต์ของ บลจ. เป็นต้น

4. การประเมินความเหมาะสมของสมาชิกที่เลือกนโยบายการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง (ข้อ 140/2)

บลจ. ต้องจัดให้มีการประเมินความเหมาะสมของสมาชิกที่เลือกนโยบายการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งเป็นนโยบายที่สมาชิกเลือกโดยตรง ดังนี้

4.1 กรณีสมาชิกเลือกแบบผสมสัดส่วนการลงทุนเอง (DIY) : สมาชิกที่เลือกลงทุนในนโยบายการลงทุนย่อย (“sub fund”) ที่ลงทุนในทรัพย์สินที่มีความเสี่ยงสูงเกินกว่าร้อยละ 50 ของ NAV ราย sub fund ไม่ว่าสมาชิกจะลงทุนเป็นสัดส่วนเท่าใดของเงินกองทุนของตนเอง

4.2 กรณีสมาชิกเลือกแผนการลงทุน : สมาชิกที่เลือกแผนการลงทุนที่ลงทุนในทรัพย์สินที่มีความเสี่ยงสูงเกินกว่าร้อยละ 50 ของแผนการลงทุนนั้น (แผนการลงทุน หมายถึง นโยบายหรือเมนูที่กำหนดสัดส่วนการลงทุนในทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกเลือก อาจมีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่นได้)

ทรัพย์สินที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่

(1) ตราสารทุน

(2) ตราสารหนี้ และมีลักษณะเข้าข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) มีความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยน เช่น หุ้นกู้ด่างประเทศหรือหุ้นกู้ที่ออกเป็นสกุลเงินต่างประเทศ เป็นต้น เว้นแต่มีการทำธุกรรมป้องกันความเสี่ยงเต็มจำนวน (fully hedged)

(ข) มีการกำหนดชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ยที่ไม่แน่นอน หรือมีข้อกำหนดชำระคืนเงินต้นบางส่วนหรือไม่คืนเงินต้น เช่น หุ้นกู้อนุพันธ์ (ยกเว้นพันธบัตรรัฐบาลประเภทอัตราดอกเบี้ยแปรผันตามการเปลี่ยนแปลงของเงินเฟ้อ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554) หรือตราสารหนี้ที่มีผลตอบแทนอิงกับราคาน้ำมัน เป็นต้น

(ค) มีเงื่อนไขที่จะกระทบสิทธิผู้ถือตราสารในการได้รับคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ย ได้แก่ ตราสารหนี้ที่มีการด้อยสิทธิ มีการแปลงสภาพ มีเงื่อนไขการได้ถอนคืนก่อนกำหนด หรือมีการขยายเวลาชำระหนี้หรือการปลดหนี้ เว้นแต่เป็นเงื่อนไขการผิดนัดที่กำหนดไว้ล่วงหน้าในข้อกำหนดสิทธิฯ

(3) ทรัพย์สินทางเลือก ตามที่กำหนดในข้อ 75/1 ของประกาศ สน. 24/2552 ได้แก่ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ REITs กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐาน กองทุนรวมทองคำ ตราสารที่มีลักษณะของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแห่งที่ไม่คุ้มครองเงินต้น ตราสารทุนที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ตราสารหนี้ที่มีอันดับความน่าเชื่อถือต่ำกว่าอันดับที่สามารถลงทุนได้หรือไม่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

ทั้งนี้ ตราสารทุน และตราสารหนี้ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในประกาศสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ที่ สน. 24/2552 เรื่อง การลงทุนและการมีไว้เพื่อเป็นทรัพย์สินของกองทุน ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2552

5. การให้สมาชิกรับทราบประโยชน์ในการประเมิน และความเสี่ยงในการเลือกนโยบายที่ไม่เหมาะสม กับระดับความเสี่ยงตามผลการประเมินหรือจากการไม่ทำแบบประเมิน (ข้อ 140/3)

5.1 บลจ. แจ้งให้สมาชิกทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นในการประเมินความเหมาะสม ในการเลือกนโยบายการลงทุนก่อนที่สมาชิกจะแสดงความจำเป็นในการเลือกนโยบายการลงทุน

5.2 กรณีสมาชิกเลือกนโยบายการลงทุนที่ไม่สอดคล้องกับผลการประเมิน (ไม่ว่าจะเดือนนโยบายการลงทุนที่มีระดับความเสี่ยงต่ำกว่าหรือสูงกว่า risk profile ของสมาชิก) ให้บลจ. เตือนสมาชิกให้ทราบถึงความเสี่ยงของการเลือกนโยบายการลงทุนที่ไม่เหมาะสม และลงนามรับทราบความเสี่ยงก่อนเลือกนโยบายการลงทุนนั้น

5.3 กรณีที่สมาชิกไม่ทำแบบประเมิน หรือให้ข้อมูลไม่เพียงพอ ให้บลจ. เตือนให้สมาชิกทราบ ความเสี่ยงในการเลือกนโยบายโดยไม่รู้ risk profile ของตน

ทั้งนี้ บริษัทจัดการสามารถจัดทำข้อมูลตาม 5.1-5.3 ในรูปเอกสารหรือข้อความในระบบ online หรือรูปแบบอื่นใดที่สมาชิกจะรับทราบและเข้าถึงข้อมูลได้ โดยอาจแจ้งประโยชน์และความเสี่ยงแก่สมาชิก พร้อมกับการให้สมาชิกเลือกนโยบายการลงทุนได้

6. การทบทวน (ข้อ 140/3 (2))

บริษัทจัดการต้องจัดให้สมาชิกประเมินความเหมาะสมทุก 2 ปีปฏิทินนับแต่ปีที่ได้ทำแบบประเมินครั้งล่าสุด โดยอาจจัดให้สมาชิกทำแบบประเมินพร้อมกันหรือทำเป็นรายคนก็ได้

- ช่วงปี 2557-2561 ให้สมาชิกที่เลือกนโยบายการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง ได้ทบทวนแบบประเมิน
- ตั้งแต่ปี 2562 ให้สมาชิกทุกรายที่มี employee's choice ได้ทบทวนแบบประเมิน

7. การติดตาม (ข้อ 140/3 (5))

บลจ. ต้องติดตามให้สมาชิกที่ไม่ทำแบบประเมิน มีการทำแบบประเมินตามความสามารถที่ทำได้ เช่น อาจแจ้งผ่านกรรมการกองทุน หรือแจ้งสมาชิกโดยตรง ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวอาจก่อให้หลังจากที่ บลจ. นำเงินไปลงทุนตามนโยบายที่สมาชิกเลือก

II กรณีกองทุนมีนโยบายการลงทุนเพียงนโยบายเดียวและเป็นนโยบายที่มีความเสี่ยงสูง (ข้อ 137/1)

บลจ. ต้องมีกระบวนการที่ทำให้สมาชิกรับทราบและเข้าใจความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการลงทุน เป็นอย่างดีก่อนเข้าเป็นสมาชิกหรือก่อนที่กองทุนจะเปลี่ยนนโยบายการลงทุนเป็นนโยบายที่มีความเสี่ยงสูง เช่น อาจจัดให้มีการอธิบายในที่ประชุมใหญ่สมาชิก หรืออธิบายผ่านสื่อต่าง ๆ ในองค์กรเพื่อให้เข้าถึงสมาชิก